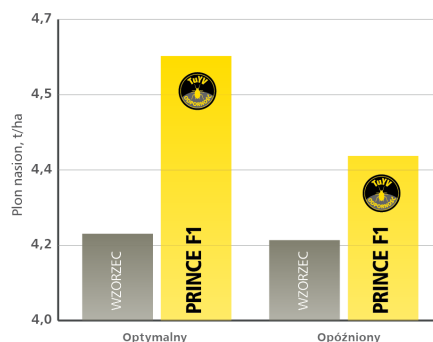
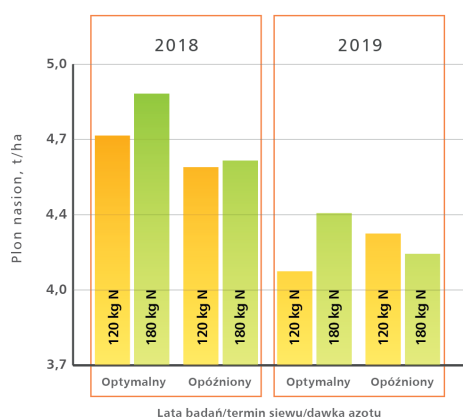

Wybór odmiany a efektywne wykorzystanie azotu

Plon każdej rośliny, w tym rzepaku zależy od szeregu czynników naturalnych i agrotechnicznych, które są ściśle ze sobą powiązane.

W warunkach Polski przyjmuje się, że głównymi czynnikami ograniczającymi plonowanie są woda, nieodpowiedni odczyn gleby oraz złe gospodarowanie składnikami pokarmowymi, które w pierwszej kolejności w sposób bezpośredni lub pośredni dotyczy azotu. Popelniane błędy dotyczą zarówno dawki, stosowanej formy chemicznej, jak i terminu aplikacji tego składnika a także jego bilansowania pozostałymi składnikami pokarmowymi, które w dużym stopniu decydują o efektywności pobierania oraz przetwarzania pobranego azotu w plon nasion. Tym nie mniej przystępując do uprawy rzepaku trzeba mieć na uwadze, że nawet najlepsza strategia nawożenia nie zapewni nam zamierzonego efektu, tj. satysfakcjonujących plonów, gdy nie zadbamy o pozostałe czynniki produkcji. Oczywiście nie na wszystkie czynniki mamy wpływ, przykładowo na ilość i rozkład opadów. Jednakże warto wiedzieć, że do czynników definiujących plon zalicza się między innymi odmianę. Zatem podstawowym zadaniem rolnika jest jej odpowiedni dobór do warunków panujących na terenie gospodarstwa. Dokonując wyboru poza takimi aspektami, jak: potencjał plonotwórczy, zimotrwałość czy wymagania glebowe należy zwrócić uwagę również na jej podatność na patogeny oraz elastyczność w dostosowywaniu się do warunków pogodowych, które w ostatnich latach odznaczają się dużą zmiennością zarówno w okresie jesiennej, jak i wiosennej wegetacji. Trzeba wiedzieć, że tylko rośliny zdrowe efektywnie gospodarują wodą i azotem (między tymi czynnikami występuje bezpośrednia zależność), a przez to są w stanie zrealizować swój potencjał plonotwórczy w danych warunkach gospodarowania. Stąd też właściwy dobór odmian powinien przyczynić się do wysokiej produktywności zastosowanych nawozów azotowych, a tym samym umożliwić realizację ich potencjału plonotwórczego przy względnie niskich nakładach związanych z nawożeniem azotem. Jest to ważne zarówno z punktu widzenia kosztów produkcji, jak i ochrony środowiska naturalnego. Zważywszy na powyższe informacje warto rozważyć uprawę odmian, które posiadają gen odporności na wirusa żółtaczkę rzepy (Turnip Yellow Virus - TuYV). Badania, które przeprowadzono w ostatnich dwóch sezonach wegetacyjnych w stacji hodowlanej na południu Wielkopolski wykazały, że odmiana **Prince** niezależnie od terminu siewu (różnica między terminami siewu wynosiła 14 dni) plonowała wyżej niż odmiany bez tego genu odporności (Rys.1). Wyższy poziom plonowania był następstwem zarówno mniejszego stopnia porażenia, jak i większej tolerancji roślin na wirusa żółtaczkę rzepy. Jednocześnie warto podkreślić wysoki poziom plonowania w optymalnym terminie siewu odmiany **Atora**, co świadczy że przy zachowaniu prawidłowej agrotechniki odmiana ta posiada bardzo wysoki potencjał plonotwórczy. W przypadku odmiany Prince na uwagę zasługuje również to, że na obiekcie nawożonym 120 kg N/ha uzyskano zbliżone plony do obiektu, na którym zastosowano 180 kg N/ha, czyli o 60 kg azotu więcej. Wskazuje to na wysoce efektywne gospodarowanie azotem przez testowaną odmianę (Rys.2).

dr hab. Witold Szczepaniak Katedra Chemii Rolnej i Biogeochemii Środowiska,
UP w Poznaniu,
Artur Kozera, Produkt Manager, RAPOOL Polska Sp. z o.o.